DÜNYA HABERLERİ

Gary Coopere muhteşem bir cenaze töreni yapıldı

Hollywood, 17 (AP) — Tanınmış sinema aktörü Gary Cooper'e salı günü şimdiye kadar Hollywood'da misli görülmemiş heybetli bir cenaze töreni yapılmıştır.

Beverly Hills'deki Good Shepherd Roman katolik kilisesinin dışında toplanan yüzlerce kişi artiste karşı son vazifelerini yapabilmek için beklemişlerdir. Kilise dışında intizam temin etmek için 100 kadar polis vazife almış bulunuyordu. Merasim, mahallî saatle sabahın 10 unda başladı.

Kilisedeki 500 yeri ancak aktörün çok yakınları, özel kartlarla girmek suretiyle işgal etmişlerdi. Merasimi idare eden rahip onun koca, baba ve dindar bir insan olarak taşıdığı özellikleri belirten bir konuşma yapmıştır.

Rahip daha sonra aktörün mesleğine de temas ederek onu methetmiştir.

Kilisede bulunan önemli şahıslar şunlardı: Peter Lawford ve karısı, Frank Sinatra, Dean Martin, John Wayne, Bobe Hope, Randolf Scott, Marlen Dietrich, George Murphy, Rosalind Russel, Ricardo Montalban, Norme Shearer, Edward G. Robinson, Audrey Hepburn.

Angola'da şiddetli çarpışmalar oluyor

Luanda, 17 (a.a.) — Alınan son haberlere göre, Kuzey Angola'da Santa Curuz şehri civarındaki köylere hücum eden milliyetçiler, bütün evleri ateşe vermişler ve bir yerli kabile reisini öldürmüşlerdir.

Ayrıca Republica kalesi ve Malanga kasabası civarında milliyetçilerle askeri birlikler arasında siddetli çarpışmalar olmakta ve Damba şehrini ele geçirmeye çalışan milliyetçilerin ağır kayıplar vererek geri çekilmek zorunda kaldığı bildirilmektedir.

İran'da geniş ölçüde tevkifler yapılıyor

Tevkif edilenlerin sayısı 250 yi buldu, bunların isimleri açıklanmıyor, Tahran'da önemli hükümet binaları askerî birliklerin muhafazası altında

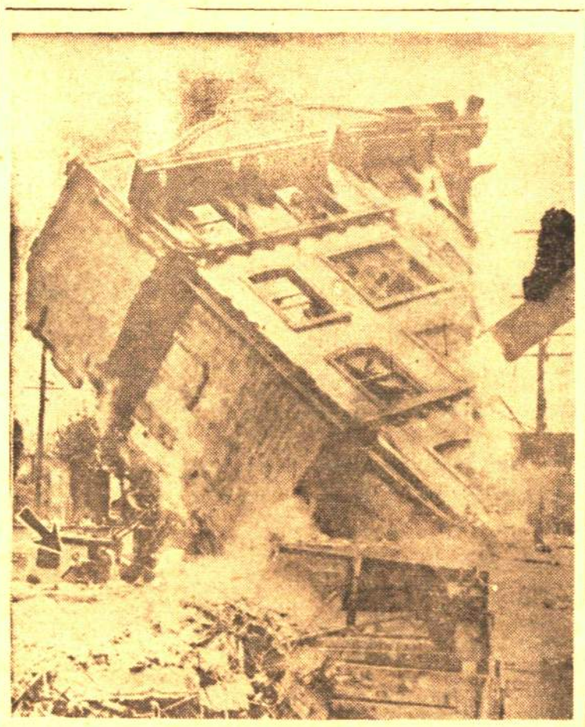

DEPREM DEĞİL — Bu resmi görünce bunun bir yer depremi ânında çekildiğini zannetmeyin. Amerikanın Oregon şehrinde, yıkılması gereken yüksek bir binanın zeminine dayanan bir buldozer, o derece şiddetli çarpmıştır ki, koskoca binanın olduğu gibi üzerine yıkıldığını gören buldozerdeki işçi de kaçmak zorunda kalmıştır.

Tahran, 17 (AP) — Sten makineli tabancalariyle mücehhez polis komandoları salı gecesi geniş ölçüde bir tevkif hareketine girişmiş ve şüpheli şahısların tevkifine başlamıştır.

Böyle bir tevkif hareketine girişileceği salı sabahı Başvekil Ali Amini tarafından açıklanmıştı. Başvekil birçok kimselerin tevkif edileceğini söylemiş bulunuyordu.

Tahrandaki polis çevreleri salı akşamı gizli bir toplantı yaparak bütün şüpheli şahısların isimlerini tesbit etmiş, bundan sonra tevkiflerin başlaması için gerekli emirleri vermiştir. Hükümet makamları tevkif edilen şahısların isimlerini açıklamamaktadır. Amini, bozguncu harekette bulunanların mahkemeye sevkedileceğini söylemiştir.

Alınan son haberlere göre tevkif edilenlerin sayısı 250 kişiyi bulmuştur.

Salı gecesi Tahranda çok sıkı emniyet tedbirleri alınmış, askeri kamyonlarla nakledilen birlikler önemli hükümet binalarının muhafazasına memur edilmiştir. Bununla beraber şehir her zamanki gibi onrmal bir hayat yaşamıştır.

Tevkifler İran Kıral ve Kıraliçesinin Norveç seyahatine çıkmasından birkaç saat önce yapılmıştır.

Kennedy - Hrutçef buluşması haziran başında Avusturya'da

Viyana'daki Amerikan Büyük Elçiliğinin, Avusturyalı makamlardan görüşmenin Viyana'da yapılmasında bir mahzur olup, olmadığını sorduğu bildiriliyor

Viyana, 17 (a.a.) — Yetkili Viyana kaynaklarından öğrenildiğine göre, Kennedy - Hrutçef görüşmesi 3 ve 4 haziran tarihlerinde olmak üzere iki gün sürecektir. Bu bilgi, Avusturya hükümetinden böyle bir buluşma imkânı hazırlayıp hazırlıyamıyacağını öğrenmek istiyen Viyanadaki Amerikan Büyükelçiliğince Avusturya makamarına verimiştirl

Viyanadaki Amerikan maslahatgüzarına, Avusturya hükûmetinin böyle bir görüşmeyi hazırlamayı üzerine almakta hiçbir mahzur görmediği bildirilmiştir. Avusturya Başbakanlığı, gerekli tedbirleri almak üzere, Moskova ve Washington'un kararını beklemektedir.

Diğer taraftan Başkan Kennedy de, Dışişleir Bakanı Dean Rusk gibi, kendileriden önce Amerikanın kaderini ellerinde bulunduran devlet adamlarının aksine, yabancı memleketlere pek fazla seyahat etmeme kararını vermişken, milletlerarası olayların baskısı altında fikrini değiştirmek zorunda kalmıştır.

Nitekim, Başkan Kennedy, birkaç güne kadar, Parise giderek Fransa Devlet Başkanı General de Gaulle'le görüşecek ve anlaşıldığına göre, oradan da Viyanaya geçerek Sovyetler Birliği Başbakanı Nikita Hutçef'le «tarihi» olarak isimlendirebileceğimiz konuşmalarda bulunacaktır.

Cenevrede cereyan eden Laos barış konferansında taraflar dün birbirlerini itham ettiler

Cenevre, 17 (AP) — Büyük Britanya salı gecesi A.B.D. ve Rusyaya hitap ederek Laos'a yaptıkları her türlü yardımı kesmelerini ve savaşan birliklere mütemadiyen silâh vermekten vazgeçmelerini söylemiştir.

Cenevrede toplanan Laos konferansında bu teklifi yapan İngiliz delegesinden sonra Kızıl Çin delegesi söz almış ve A.B.D. Başkan Yardımcısı Lyndon B. Johnson'a siddetle hücum etmiştir.

Kızıl Çin delegesi Chen Yi, Lyndon B. Johnson'u Güney-Doğu Asyada savası körüklemekle suçlandırmıştır. Bu delege de İngiliz delegesi gibi Laos'ta durumun sakinleşmesini sağlıyacak tek âmidin buraya silâh akınını durdurmak olduğunu söylemiş fakat yardımı yapan devletlerin adından bahsetmemiştir.

Bu konuşmalara cevap veren Amerikan delegesi de Laos'taki meşrû hükûmetin komünist âsilerinin eline düşmesini önlemek için bu memlekete askeri yardımda bulunmasının elzem olduğunu ileri sürmüştür.

A. B. Devletlerinin Güney-Doğu Asya siyasetine durmadan hücum eden Chen-Yi, Amerikan delegasyonu tarafından eskiden beri duymaya alışık oldukları, «Pekin ağzı» nı kullanmakla ve tekrarlamakla itham edilmiştir.

Küba tarafsız memleketler konferansına katılacak

Havana, 17 (a.a.) — Küba Dışişleri Bakanlığına yakın çevrelerde bildirildiğine göre, Küba Hükümeti, Birleşik Arap Cumhuriyeti ve Yugoslavya'nın dâveti üzerine yakında Kahire'de toplanacak olan «Tarafsız» memleketler konferansına katılmaya karar vermiştir.

Aynı çevreler bu dâveti Brezilya'nın da kabul etmiş olduğunu, buna karşı Venezuela'nın konferansa katılıp katılmıyacağının bilinmediği belirtilmektedir.

İsrael'de casusluk yapan yarbayın hangi devlet hesabına casusluk yaptığı açıklanmıyor

Kudüs, (İsrael bölgesi) 17 (a.a.) — İsrael Başbakanı David Ben Gurion, casuslukla itham edilen Yarbay Beer'in hangi hükümet hesabına çalıştığının açıklanmaması hususundaki alâkalı makamların aldığı kararın çok yerinde olduğunu söylemiştir. Ben Gurion, böyle bir karar alınması için «mühim sebepler» mevcut olduğunu sözlerine eklemiştir.

Yarbay, komünist bir memleket hesabına casusluk yapmakla itham edilerek tevkif edilmiştir. Beer, Avusturyada doğmuş olup 49 yaşındadır. İsrael ordusunda kurmay subay olarak vazife görmüş ve bir müddet evvel emekliye ayrılmıştır.

Kalküta'da kolera salgını

Kalküta, 17 (a.a.) — Kalküta'da kolera salgın haline gelmiştir. Filhakika son iki ay zarfında 2.600 kişi bu hastalığa yakalanmış ve bun lardan 256 sı ölmüştür. Kalküta halkının sadece beşte biri koleraya karşı aşılanmış bulunmaktadır.

Bugün matinelerden itibaren iki şaheser birden

SİTE SİNEMASI

1 — Kader Böyle İstiyordu (Renkli)
John Wayne - Maureen O'Hara
2 — Üç Sevgili (Renkli)
Pascale Petit — Mylene Demongeot — Alain Delon

ACELE
Çok kârlı sanayi tesisler için sermayedar aranıyor.
Galata P.K. 862

132 KOTA
(Bıçakçılık eşyası)
na ait lisans sahiplerinin
22 60 37
numarasına telefon etmeleri menfaatleri icabıdır.

TÜRK ARTEZYEN ve Sondaj Ltd. Şti.
İşlerinizde güveneceğiniz Müessesedir. Tel: 47 10 98

BİR DAKİKA:

Malûm-u ilâm

Menderes eski mebus Mehmet Özbek için: «Bunu herkes tanır. Ben ondan nasihat alacak adam değilim» diyor.

Halbuki, bu bahsettiği adamı iki devre, 1950 de ve 1954 de mebus yapmış.

Mebus demek de hükümetlerin fikirlerine, reylerine, tenkid veya tasviplerine, yani bir kelime ile, «nasihatlerine» muhtaç bıldukları adam demektir.

Acaba başka bir şey mi söylemek istedi?

Hiç zannetmem. Mebuslarını sadece birer kukla addettiğini bir defa daha «Beyefendi hazretlerine arz» ediyor. — D. N.

New York Fuarına davet edildik

Ankara, 17 (Cumhuriyet-Teleks) — 1964 yılı ilkbaharında açılıp 1965 yılına kadar devam edecek olan New York Dünya Fuarına memleketimiz de dâvet edilmiştir. Fuar New York şehrinin 300 üncü kuruluş yıldönümünü kutlamak ve o tarihten bu yana ilim ve fende erişilen büyük ilerlemelerle bir çok yenilikleri tanıtmak gayesiyle açılmaktadır.

27 Mayısa doğru..

Geçen yıl bugün

★ Turgutlu'ya giden Menderes, yaptığı konuşmada, Üniversite profesör ve öğrencilerine sert bir lisanla çatmıştır.

Menderes, Üniversite öğretim üyeleri için şöyle demiştir :

«Onlar, Üniversiteyi Çin Sedleriyle çevrilmiş bir papalık zannediyorlar. Hayır, sırası gelince onların kürsülerinin dibine kadar girerek (Ne yapıyorsunuz?) diye sorarlar. Bunlar cüppelerini bir zırh gibi sırtlarına geçirirler, devletin işlerine karışırlar. Ne imiş?.. Muhtariyet varmış. Ne imiş o muhtariyet.. Olur mu bu. Ben onlara hatırlatırım. Bugün hürriyet, hürriyet diye bağıran çocuklara eski devirde, tek parti hâkimiyetinin nazariyelerini okuturlarken nerede idi bu hocalar. Onlar benim bu sözlerimi dinleyince mahçup olacaklardır. Şimdi ise, fırsatçılık, kaptıkaçtıcılık yaparlar. Hürriyet kahramanı geçinirler. Yağma yok..»

Menderes, bundan sonra sözü Üniversite öğrencilerine getirmiş ve şöyle devam etmiştir :

«Öğrencilere gelince, sınıflarında döne döne başları dönmüş, 35 yaşına gelmişler, hâlâ analarına bir lokma bile ekmek temin edemezler. Bunlar Üniversite üniversite diye verirler yaygarayı. İstanbul sokaklarına taşarlar. Nedir o Üniversite senatosu? Bir sürü genç elemanı nefes alamaz hale getirmiştir. Onlar evvelâ Üniversitesinin içinde hürriyeti kaldırmışlardır. Şimdi bana kızarlar ama onların bu teşebbüsleri hüsrana uğrayacaktır. Unutmasınlar ki, bu hareketleriyle Adnan Menderes'e değil, millet iradesine hücum ediyorlar. Bu hareketleriyle Adnan Menderes'i değil, D.P. iktidarını değil, bütün Türk Milletini tek vücut halinde karşılarında bulacaklardır.»

★ Bugün İstanbul, Ankara ve İzmir'deki Toplu Basın Mahkemelerinde 21 basın davasına birden bakılmıştır.

★ Örfi İdare Kumandanı Orgeneral Fahri Özdilek imzalı bir tebliğ ile Akşam Gazetesinin 20 gün müddetle kapatıldığı bildirilmiştir. Bildiride, gazetenin 18 mayıs günü iki ayrı baskı yaptığı ileri sürülmektedir.

Merkez Bankasının döviz alacağı

Merkez Bankasının haftalık vaziyetlerinden anlaşıldığına göre, geçen yıl sonunda memleketimizin hariçten alacaklı olduğu döviz yekûnu bir milyar 64 küsur milyon lira mukabilinde iken bu rakam 6 mayıs 1961 de 849 milyon 571 küsur bin liraya düşmüştür.

Buna mukabil 1960 sonunda memleketimizin harice olan döviz borcu da 1 milyar 954 küsur milyon liradan 1 milyar 523 küsur milyon liraya düşmüştür.

Bu hesaba göre her ne kadar döviz mevcudu 315 milyon lira gerilemişse de döviz borçlarımızda 431 milyon lira eksilmiştir.

Şoförlerin vereceği vergiyi cemiyetleri takdir edecek

Ankara, 17 (Cumhuriyet-Teleks) — Türkiye Şoförler Federasyonu ve İstanbul Şoförler Cemiyeti tem silcileri bugün Maliye Bakanı Kemal Kurdaş'ı makamında ziyaret ederek bir süre görüşmüşlerdir. Bakan, temsilcilere, şoförlerin ödiyeceği verginin üçüncü sınıf olarak tayiniyle bunun takdirinin cemiyet teşekküllerine bırakılacağını ifade etmiştir.

Bakan, sadece şoförlerin değil, Türkiyedeki bütün esnafın ödiyeceği verginin tâyini ve takdirinin esnaf teşekküllerine bırakılacağını açıklamıştır.

İKTİBASLAR

Batı yardımı ve Türkiye buhranı

Manchester'de çıkan İngilterenin en mühim siyasi gazetelerinden Guardian'da gördüğümüz memleketimize ait tetkik ve tenkidleri ihtiva eden bir makaleyi aynen aşağıya alıyoruz:

1948 senesindenberi Birleşik Amerika tarafından Türkiyeye üç milyar doları mütecaviz iktisadi ve askeri yardım akıtılmıştır. Bunun karşılığı daha hür bir ekonomi ve demokrasi tesisine çalışmak olacaktı. Fakat geçen yıl her ikisi de hemen hemen çöker gibi oldu. O günden bugüne kadar da dâvayı kavramak ve meşgul olmak için pek az gayret sarfedildi. Herkes esaslı ve müessir bir şeyler yapılması lüzumunda müttefik, lâkin kimse bunların siyasi mânada neler olması gerektiğini bilemiyor.

Bugün Türkiye siyasi ve iktisadi bakımdan 15 yıl evveline nazaran daha zayıf bir halde bulunuyor. Zahirî gelişme manzarasına rağmen Batının yardımı bu çökün tüyü çabuklaştırmış oldu, çünkü bu yardım çözülmeyi intaç eden siyasete yardım etmiştir. Türkiyede ikinci bir Laos'un meydana gelmesinin önüne geçen sebep, sırf Türklerin Rusyaya karşı duydukları milli antipatidir.

Bir çok az gelişmiş memleketler gibi Türkiye pazarlığa imkân veren şimdiki yardım sistemini tercih etmektedir, çünkü durum ne şekil alırsa alsın para geliyor. Vakıa arada sırada Birleşik Amerika sarfiyatı gözden geçirmeyi tecrübe etti, lâkin geniş ölçüde tavsiyelerde bulunmak onun işlere karışması demek olurdu. Halbuki daha başlangıçtanberi Türkiye ve Amerikanın maksatları bağdaşamaz halde idi.

Kapitülâsyonlardanberi Türkler yabancıları ve onların müdahalelerini daima itimatsızlıkla karşılamışlardır. An'anevî müsamahakârlık ve misafirperverliklerine rağmen Türklerde bir aşağılık duygusu, harice karşı bir husumet ve hayal kırıklığı mevcuttur ve bu hisler âdeta millî bir maraz şeklini almaktadırlar. Halbuki bir çok Ortadoğu memleketinde dış krediye daima ihtiyaç duyulacaktır ve Türkiyede kalifiye erkek ve kadınların miktarı şimdiki gelişme seviyesine pek cevap verecek halde değildir. Bunun neticesi meydana çıkan durum bir nevi karışıklıktır ve bu hal bir milletten diğer bir millete doğrudan doğruya yapılan yardımın güçlüklerini ortaya koymaktadır.

Teknik bakımdan Türkiye hâlâ az gelişmiş bir memlekettir; halbuki büyük bir devletin bütün külfet ve iddialarının yükünü taşımaktadır. Nüfusuna nispetle dünyanın büyük ordularından birini beslemek külfeti de buna dahildir. NATO'nun bir üyesi ve CENTO'nun temel direği olmak sıfatiyle Türkiye, Batı hürriyetinin ve işbirliğinin bir nümunesidir ve bu memleket altından kalkamadığı ihtiyaçlar içinde bulunmaktadır. Kuvveti günden güne düşmektedir.

Muazzam inşaat projeleri, tamamlanamıyan yollar, coğrafî bakımdan hatalı, ve sadece siyasi prestij için kurulan fabrikalarla birlikte yürütülmek istendi. Yeni Türk fabrikalarının yüzde sekseninin lüzumsuz olduğu anlaşılmaktadır. Bunlardan bir çoğu kapasitelerinin yüzde ellisi nispetinde çalışmaktadırlar. Bazıları sırf siyasi maksatlarla yanlış yerlerde bina edilmiştir. Bundan başka mevcut fabrikalara ham madde temin edilmezken bir çok istihlâk maddesi ithal olunmuştur.

Yerinde kullanılması yolunda teminat mevcut olmıyan Batı yardımları siyasi menfaatlere ve partili dostlara gitmiştir. Son on senenin en muvaffak işi siyasi alanda yürütülmüştür. Dünya Bankası âzalarından birinin daha 1953 de dediği gibi bunun neticesi «iktisadî gelişmenin bir göstermeliği» şeklinde olmuştur. Vakıa iyi idare edilen bazı fabrika ve çiftlikler yok değil fakat fakirlik denizinin ortasında görülen bu bir kaç adacık iktisadî gelişmenin delili addedilemez.

Sosyal mesuliyet köylerde henüz mevcuttur, lâkin Batılı mânada sanayileşme nereye girdiyse orada çabuk kâr etmek, lükse kaçmak ve sosyal sanayi mesuliyetinden kaçınma görülmüştür. Buralarda sanayi inkılâplarının en berbat şekillerinden biri göze çarpmaktadır. Bunun da sebebi yardımların bir şartı olarak tam mânasiyle sosyal servislerin işlemesi keyfiyeti üzerinde durulmamış olmasıdır. İşçilere katlanılması gereken bir yük gibi bakılmaktadır; yüksek kârların yanında aşağı gündelikler, korkunç çalışma şartları ve çocukların istihdamı göze çarpmaktadır. Sendikalar zayıftır. Gittikçe kabaran enflâsyonla birlikte seviyeler arasında muazzam farklar meydana gelmiştir. Her ne kadar bazı sendikalar sınıf mücadelesini körüklemek suçuyla kapatıldı iseler de bu mücadelenin asıl sebebi gelir seviyeleri arasında gittikçe genişliyen uçurum olmuştur. Türkiyede serbest ekonominin gerekli koruyucu tedbirler almaksızın meydana gelmesi kapitalizmin en basit ve ham şeklini ortaya çıkarmıştır ki bu da halk kitleleri arasında bizlere dost kazandırmamıştır.

Zirai buhrana gelince, bu daha da endişe verici, hattâ uzun vâdeli bir görüşle ümitsiz bir durumdadır. Toprak reformuna sırtını çeviren hükümet çiftçi ve köylülere hemen hemen hudutsuz kredi verdi. Fakat bu hal fakirliği ortadan kaldırmadığı gibi zirai çözülmeyi de çabuklaştırmış oldu. Sıhhî şartların ıslâhı ve sıtmanın yok edilmesi sayesinde çocuk vefiyatının önüne geçilmiş ve nüfus çoğalması dünyada en yüksek seviyelerden biri olan yüzde üçe ulaşmıştır. Zirai istihsal artmıştır, lâkin memlekette süratle artan istihlâke ve ihracat ihtiyaçlarına cevap veremediğinden, millî felâket vüsatini iktisap eden bir buhran şeklini almıştır.

Ziraatin makineleşmesi süratle ilerlemiştir. 1947 de üç bin kadar traktör olduğu halde bugün kırk bin traktör mevcuttur. Ama nüfusun yüzde altmış beşi henüz okuma yazma bilmediğinden, modern teknik şartlarına intibak mümkün olamamış, bu yüzden makinelerin büyük bir kısmından randıman alınamamaktadır. Bundan başka Türkiyede 28 milyon keçi vardır ve bunlar orman tahribinde başlıca rolü oynamaktadırlar. Orman dâvasını yürütebilmek için bunlardan yüzde seksenini yok etmek gerektiği hesap olunmaktadır. Halbuki «sürü» Türkiyede hâlâ bir sembol kıymetini haiz olduğundan hükümetin böyle bir siyaseti köylüye nasıl kabul ettireceği bilinememektedir.

Toprak reformundan bahsedilince büyük toprakların tevziinden dem vurulmaktadır. Toprağın yüz de doksan dokuzu küçük çiftçilerin elinde olduğu halde iki milyon köylü ailenin elinde kâfi toprak yoktur. Hakikatte toprak miktarı köylünün ihtiyacının yarısına cevap verebilecek seviyededir. Bu şartlar altında Rusya tarafından yapılan komünist telkinlerin mânâ ifade etmeğe başlamasında şaşacak bir taraf kalmıyor.

Komünister, resmî çevrelerin kabul ettiklerinden çok fazla olmalarına rağmen komünist parti Türkiyede yasaktır. Bunun, siyasî parti kurulması yasağından daha geniş mânası vardır, çünkü komünist yasağı siyasi muhalefeti boğmağa, iktisadî ve sosyal alanda ciddî reformların önüne geçmeğe yaramıştır. Bir çok kimseler derhal esaslı bir şeyler yapılması fikrindedirler. Ancak senelerdenberi devam eden mânevi tazyikten sonra, müstakar bir hükümetin gittikçe artan bir yardım temin edeceği fikri umumidir.

Bununla beraber şimdiki halde durum daha da ümitsizdir. Çünkü mevcut çöküntüyü durdurmak için en ciddî tedbirlere ihtiyaç vardır. Fakat bu çeşit tedbirlere başvuracak bir hükümetin Türkiyede seçimleri nasıl kazanabileceği cayi sualdir. Bu böyle olduğuna göre de Türkiyenin bir tercih yapması gerekiyor: Evvelâ demokrasiyi mi yoksa ekonomisini mi geliştirmek lâzım? Batının iki başlı maksadı bu olmasına rağmen her iki hedefe birden ulaşmanın mümkün olacağı sanılamaz.

Türkiyeye Batı yardımının endişe verici bir iflâs olduğuna şüphe yoktur. Mali yardım sahasında an'anevî metodlarla birlikte kısa vadeli siyasi menfaat politikası öyle bir facia yaratmıştır ki bunun önüne gelişmemiş bir memleket olarak Türkiye ile birlikte bütün dâvayı tekrar ele alacak olan rengin Batı milletlerinin birlikte çalışmaları geçebilir. Eğer yapıcı yardım yapılması gerekiyorsa, eğer yabancı teknisyen ve müşavirler ixsetinefislerini rencide etmeden yardımda bulunacaksa ve eğer yükselen hayat standardı sadakadan ziyade çalışma imkânları üzerine bina edilecekse, dünya yardım teşkilâtlarının içinde yüzdükleri kargaşalığa bir nihayet vermeli ve bunlar rasyonel bir şekil almalıdır.

ALEV ve NEZİH İREZ
oğulları
ZEKİ ÇETİN'in
doğumunu dost ve akrabalarına müjdelerler.
Zeynepkâmil 16/5/1961

İSTANBUL KÂĞIT TÜCCARLARI DERNEĞİNDEN
Derneğimizin kurucularından ve Umumî Kâtibi, piyasamızın tanınmış kâğıt tüccarlarından,
MEJDİ EREN'in
vefatını teessürlerimizle bildiririz. Kıymetli meslek arkadaşımızın cenazesi 18 mayıs perşembe günü öğle namazını müteakip Teşvikiye Camiinden kaldırılarak Zincirlikuyu mezarlığında ebedî istirahatgâhına tevdi edilecektir. Dernek âzalarımızın merhuma olan son vazifelerinde bulunmalarını rica ederiz.

Sayın Doktor ve Eczacılara
bella sanol®
ergo sanol®
ferro sanol®
İthal ve tevzi edilmiştir
Karadeniz Ecza Deposu
P. K. 65, Samsun

Hadiseler arasında FELEK

Kemer meselesi..

Maliye Vekili Beyefendi Odalar Birliği kongresinde söz alarak iktisadiyatımız için çok ehemmiyetli ve faydalı noktalarda âmme efkârını tenvir etti; teşekkür ederiz. Siyasi olmaktan ziyade iktisadi olan bugünkü krizin çözülmesine böyle konuşmaların hele Maliye Vekilinin konuşmasının çok yardımı olur

Muhterem Vekilin söylediği sözler arasında bize ferahlık veren maddeler var. Meselâ fiyatların istikrarı dâvası. Gerçi bu kolay kolay tahakkuk edecek bir şey değildir ama istenmiş ve niyetlenmiş olması da bir kâr ve bir müspet adımdır. Çünkü düşük iktidarın fiyat politikası daima yükselen fiyat politikası idi. Ben Maliye Vekili Beyefendinin bu fiyat istikrarının sağlanması için ücret, enerji, vergi, ham madde gibi maliyet unsurlarının pahalılanması meyline karşı kovacak kadar kuvvetli olmasını cân-ü gönülden temenni ederim. Bugün gerçi bir kısım eşyada fiyat durgunluğu, hattâ bir kısım mamullerde düşüklük vardır; ama bu alış-verişin durgun olmasındandır. Bugünkü tutukluk geçip tedavül artınca fiyatların yükselmesi ve yükselince ücretlere zam talebi hulâsa fiyat artışına müessir âmillerin hareket geçmesi ihtimali kuvvetlidir. Buna dayanmak lâzım.

Diğer bir nokta da küçük bankaların birleşmesi hususudur ki; biz de öteden beri bunun taraftarıyız. İstanbulda tekerrür bakımından en çok mağaza kundıracı, sonra mahallebici dükkânları idi. Son 6 - 7 senedir bunlar arasına bankalar da karıştı.

Bir radyo skecinde bir Ermeni hanımı bir yeri sağlık verirken:

— Köşeyi dön bakkal var. Bakkalın yanında panga.. Pangamın yanında zobacı, onun bitişiğinde bir panga daha.. Sonra efendim aktar vardır. Aktardan sonra kundura.. Kunduracının yanında bir panga daha..

Ve böylece bir enflâsyon öforisinin, trajî-komik tablosunu çizer..

Bu ciddî mevzuu şu şaka ile hafifleterek Maliye Vekilimizi bu hususta naçizane takviye ettikten sonra gelelim kemerlerin sıkılmasına..

Vallaha! Zannederim bugünkü kadar kemerlerin sıkıldığı bir devir az görülmüştür. Piyasada günlük gıda ve ihtiyaç maddeleri müstesna diğer ticaret şubelerinde şayanı endişe bir durgunluk vardır. Zannederim ki sayın Kurdaş'ın Odalar Birliği kongresinde konuşmasından maksat da bu durgunluğa biraz hareket vermektir. Buna muvaffak olmasını evvelden temenni etmekle beraber bütün sebep ve çarelerin de kendi elinde, tasarrufunda olmadığına işaret etmeği doğru görürüz.

Bugünkü krizin sebepleri çoktur; fakat başta gelen psikolojik tereddüttür. Bunun arkasında geçen devrin, kötü politikasının tortuları ehemmiyetli bir yekûn tutar. Doğrusunu söylemek lâzımgelirse bu kriz ihtilâlden çok daha evvel başlamıştır ve hattâ ihtilâli tâcil bile etmiştir; çünkü düşük iktidar iktisadî bozukluğun farkına varmasını susturmak için Anayasayı bütün hürriyetlerle birlikte kaldırmaya teşebbüs etmiştir. Sebep bu!

Ve ihtilâl gelince tabii her şey durmuştur. Bugün piyasada mal vardır. Mağazalar, fabrikalar, depolar yerli ve ithal mallarıyle doludur. Para hacmi de sirkülâsyona yetecek miktardadır. Ama herkes parasını cebinde saklamakta ve kıtkanaat sarfetmektedir. Bu da eski krizi artırmıştır, Veresiye mal satılamaz olmuştur. Evvelden bir sözüyle yüzbinlerce liralık mal kaldıran bir tüccar bugün bonosunu ödememekte ve alacaklısına:

— Canımı alacak değilsin ya!. Ne yaparsan yap! demektedir.

Çünkü ona da müşterisi aynı şekilde cevap vermektedir. Piyasada vahim bir «vecibeye riayetsizlik» ahlâkı yerleşmiştir, Kanunlar bunun önüne geçecek kuvvette değildir. Herkes bir şey beklemektedir. Bu beklenen şey de istikrar ve vuzuhtur.. Onu da ancak seçimle gelecek bir hükûmet yani normal idarenin kurulusu sağlayabilir. Binaenaleyh kemerlerin sıkılması tavsiyesi krizin eksilmesine değil, artmasına sebep olur. Kimsenin israf ettiği yok ki tasarruf tavsiye edelim. Bilâkis halka gelecek hakkında teminat verici sözler ve kararlar verip parasını harcamaya teşvik etmek gerekmektedir.

Bu arada banka kredilerinin artırılması ve faizlerin indirilmesi faydalı şeylerdir. Deposunda milyonlarca malı varken vergi borçlarını küçük taksitlere bağlıyacak kadar «nakit» siz kalmış olanların bu sıkıntılarını ve diğer âcil para ihtiyaçlarını banka kredileriyle karşılaşmaları mümkün olacaktır. Ama bunun da semereli ve tesirli olması yine alışverisin «küşayiş» bulmasına bağlıdır. Mevzu geniştir. Bizim bu hususdaki salâhiyetimiz de pek dardır. Ama yine de piyasa ile alâkalı bir sokak adamının bile bildiği bu hususları arzda fayda mülâhaza ettik. Bizce bugün paranın yerinden oynaması, keselerin ağzının açılması, ticari söz ve vecibelerin iadei itibar etmesi ve müşterinin gelecekten emin olması krizin giderilmesini sağlıyacak çarelerdir, Bunları da, Maliye Vekili Beyefendinin ifade ettikleri gibi, tüccarlar, sanayiciler değil, ancak hükûmetin umumî tutumu gerçekleştirebilir.

B. FELEK

AVUKAT ARANIYOR
Müessesemizde daimi çalışmak üzere yazıhanesi bulunmıyan bir bayan avukata ihtiyacımız vardır. Müracaat : Sirkeci Büyük Postahane karşısı Muhzirbaşı Sok. Merkez han kat 1 de 1001 Çeşit Valon Müessesesine.

TEŞEKKÜR
Ölümü ile bizleri sonsuz acı içinde bırakan eşim ve sevgili babamız
Bay GARBİS KİREMİTÇİYAN'ın
(Hekim Tel Dokuma Fabrikası) ortaklarından)
cenazesine iştirak eden, çelenk gönderen, hayır müesseselerine teberrü edenlere, telgraf, telefon ve mektupla taziyede bulunan akraba ve dostlara ayrı ayrı teşekküre teessürümüz mâni olduğundan gazetenizin delâletini rica ederiz.
Eşi: Dul Bayan Beatris Kiremitçiyan,
Evlâtları: Vahan ve Arman

ÖLÜM
Bankamız Teftiş Heyeti üyelerinden Başmüfettiş
ORHAN SEFERCİOĞLU
17/5/961 günü genç yaşında hayata gözlerini kapayarak aramızdan ebediyen ayrılmıştır. Cenazesi 18/5/961 perşembe günü öğle namazını müteakip Hacı Bayram camiinden kaldırılacaktır. Merhuma Tanrıdan rahmet, kederli ailesine ve mensuplarımıza başsağlığı dileriz.
T. C. Ziraat Bankası

VEFAT
Eski Evkaf Umum Müdürlerinden merhum Şemsettin Dikmen ve Melek Dikmen'in kerimesi; Vedat, Sedat ve Mecdi Dikmen'in ablaları, Sümerbank Alım ve Satım Müessesesi şeflerinden Refet Eroğlu'nun eşi, İstanbul Müftülüğü muraklplarından Yusuf Ziya Sağlam'ın kayınvalidesi, Beyhan Sağlam'ın annesi
FATMA MELÂHAT EROĞLU
Tanrının rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi 18/5/961 bugünkü perşembe günü öğle namazını mütaakıp Bostancı camiinden Kaldırılarak İçerenköy kabristanına defnedilecektir Mevlâ rahmet eyliye.

Beyoğlu LALE Sinemasında Bugün suareden itibaren KORKUNÇ TUZAK (Orijinal)
Mark Stevens - Jean Kent

Kadıköy SÜREYYA Sinemasında Bugün suareden itibaren MÜCADELE TEPESİ
GREGORY PECK — HARRY GUARDİNO
ALTIN TROMPET
LOUİS AMSTRONG - W. J. HANDY — EDWARD R. MUROW

KAYIP — Şehremini Orta Okulundan aldığım pasomu kaybettim. Hükümsüzdür.
1. J No. 105 Saliha Abdullahoğlu

139 KOTA
Sıra numarasında kayıtlı hiçbir motörde bulunmıyan TEC TRONİC manyetolu Amerikan harika LAUSON benzin motörleri proforması için müracaat.
ALEM KOL Şti.
Ömeraga Sok. 4/3 Galata İstanbul - Tel: 44 94 33

BÜYÜK ŞÖHRET
MÜZEYYEN SENAR'ı
yalnız PERŞEMBE AKŞAMLARI saat 22,10 da
İstanbul Radyosunda
dinleyebilirsiniz.

Bebek'te
Bebek Koyunda
BEBEK RESTAURANT
Cuma gününden itibaren hizmetinize giriyor.
Mehtapta deniz üstü taras yemeği. Ucuz ve temiz.

İSTANBUL - ANKARA SEYAHATLERİNİZDE
PULMAN
TURİST OTOBÜS İŞLETMESİ
22.5.1961 PAZARTESİ GÜNÜNDEN İTİBAREN
Muntazam gece servislerine de başlıyacağını BİLDİRMEKLE ŞEREF DUYAR.
İstanbul Terminal 44 84 71 - 44 34 31
Ankara Terminal 11 80 00 - 11 96 63